

2020-08-10

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr SOCN 2020/172

Socialnämnden

Överenskommelse om Stockholms ungdomsmottagningar mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm avseende uppdrag och samverkan på ungdomsmottagningarna i länet.

Sammanfattning av ärendet

En länsgemensam överenskommelse om ungdomsmottagningens uppdrag och samverkan har tagits fram. Syftet med överenskommelsen är att skapa förutsättningar för en likvärdig, jämställd och jämlik ungdomsmottagningsverksamhet för länets ungdomar.

En gemensam överenskommelse bidrar till samsyn om uppdraget vilket i sin tur skapar goda förutsättningar för gott samarbete i en verksamhet som bedrivs i samarbete mellan region och kommun.

En juridisk granskning har visat att driften av en ungdomsmottagning bör ske i samverkan mellan kommunen och regionen då ingen av huvudmännen kan överlåta sitt ansvar på den andra huvudmannen. Granskningen visar att det inte är möjligt att fortsätta driften av Nackas ungdomsmottagning i nuvarande form.

Gällande Nackas ungdomsmottagning kommer överenskommelsen att påverka driften av mottagningen från årsskiftet 2021-2022. Fram till dess kommer mottagningen att drivas som nu med Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) som huvudman med ersättning från kommunen för tre kuratorstjänster. Från 2022 kommer kommunen att ha huvudmannaansvar och arbetsgivaransvar för det psykosociala arbetet och kuratorerna.

Ärendet

Bakgrund

I Stockholms län finns 32 ungdomsmottagningar som tillhandahåller stöd och vård till unga mellan 12 och 22 år. För ungdomsmottagningsverksamheten finns inga nationella riktlinjer utfärdade, vilket har lett till att verksamheten utvecklats på lite olika sätt i olika delar av landet, och i olika delar av länet.

I samband med att särskilda statliga satsningar på ungdomsmottagningsverksamheten aviserades 2016 inleddes ett utvecklingsarbete, såväl regionalt som lokalt. I den

behovsinventering som låg till grund för en regional handlingsplan för ungdomsmottagningarna framkom bland annat behovet av länsgemensamma och tvärprofessionella riktlinjer, i syfte att främja en likvärdig, jämställd och jämlik ungdomsmottagningsverksamhet för länets ungdomar.

Juridiska förutsättningar för ungdomsmottagningar

De juridiska förutsättningarna för drift utreddes och tydliggjordes under våren 2019. Då ungdomsmottagningen består av såväl medicinska som psykosociala insatser bör verksamheten drivas av region och kommun tillsammans. De direktavtal som under ett flertal år tecknats mellan Region Stockholm och respektive kommun visade sig vara i strid med gällande upphandlingslagstiftning och därmed inte juridiskt gångbara.

Tvärprofessionellt arbete ställer krav på samsyn

Ungdomsmottagningsverksamheten bygger i hög grad på ett tvärprofessionellt arbete mellan i första hand barnmorska och kurator, men även mellan andra förekommande professioner på mottagningarna såsom läkare/gynekolog/venereolog, dietist, psykolog. Denna typ av verksamhet, som bygger på såväl medicinska som psykosociala insatser, ställer höga krav på tydliga uppdrag, samsyn och integrerade arbetssätt.

Framöver kommer de olika uppdragen delas upp mellan region och kommun. Det medicinska uppdraget på ungdomsmottagningen kommer att driftsättas av regionen eller upphandlad aktör, och det psykosociala uppdraget av kommunen eller upphandlad aktör. Detta skapar behov av att enas kring en överenskommelse om uppdrag och samverkan för ungdomsmottagningarna i länet.

Hur kommer Nacka att påverkas av överenskommelsen

Nacka har sedan 1994 haft en ungdomsmottagning som drivits av Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) som haft huvudmanna- och arbetsgivaransvar. Kommunen har haft ett direktavtal och har ersatt SLSO för att bedriva den psykosociala delen av arbetet genom först två och numera tre kuratorstjänster. Den juridiska utredning som gjordes visar tydligt att det inte är möjligt att fortsätta driften av Nackas ungdomsmottagning i nuvarande form. Nacka kommer att drivas på samma sätt även under 2021 och sen förberedas för en övergång till delad drift från 2022.

Överenskommelsen tydliggör vad som är vägledande i planeringen av övergång av de psykosociala insatserna till kommunalt huvudmannaansvar. Fördelar med överenskommelsen är bland annat att det tydliggjorts hur dokumentation ska ske, hur samverkan ska skötas och vilken statistik som ska kunna följas upp. En förändring kommer att bli att kuratorerna inte kommer att kunna journalföra på samma sätt som de gör i dagsläget då de sedan kommer att arbeta utifrån stöd och service inom Socialtjänstlagen.

Ekonomiska konsekvenser

Denna överenskommelse hanterar huvudsakligen hur samverkan mellan region och kommun ska ske generellt för att garantera likvärdighet för de ungdomar som besöker ungdomsmottagningarna i länet. Ungdomarna kan besöka den ungdomsmottagning i länet som de själva väljer. Enligt förslag till överenskommelse ska finansieringen av verksamheten regleras närmare i lokala avtal. Av överenskommelsen så framgår att Region Stockholms och kommunens bemanning av ungdomsmottagningen måste stå i rimlig proportion till varandra och att verksamheten måste finansieras proportionerligt. Vidare framgår att chef ska finnas för såväl det medicinska som det kommunala uppdraget. Antingen kan chefskapet innehas av en för kommun och region gemensam person eller så delas chefskapet mellan två. Man rekommenderar också en gemensam handledning. Det har också blivit tydligt att det inte är möjligt för kuratorerna att fortsätta med nuvarande journalföring vilket innebär att den sociala dokumentationen måste ske i ett annat system.

De ekonomiska konsekvenserna är till exempel beroende av hur region och kommunen väljer att organisera verksamheten med en eller två chefer och hur kostnaderna fördelas i det lokala avtalet som ska gälla från året 2022. Bemanningen är också en del av det lokala avtalet som region och kommun ska komma överens om i det lokala avtalet. Kostnaderna är också beroende av kostnaderna för verksamhetssystem för den sociala dokumentationen, lönekostnad för befintliga kuratorer eller om verksamheten ska upphandlas med mera.

Nacka kommuns ersätter regionen för tre kuratorer och deras andel av kostnader för lokal, övriga driftskostnader och overhead för året 2020 med 2,6 miljoner kronor. Eftersom organisation och bemanning till stor del regleras i det lokala avtalet finns en osäkerhet i de ekonomiska konsekvenserna. Bedömningen är dock att ett övertagande av huvudmannskapet borde kunna vara kostnadsneutralt jämfört med nuvarande avtal under förutsättning av att bemanning och lönekostnader är på nuvarande nivå och att det är möjligt att få en effektiv ledningsorganisation.

Konsekvenser för barn

Mottagningen fortsätter som nu att bedriva ett tvärprofessionellt arbete i samverkan med andra aktörer. Det kan bli ännu lättare för ungdomsmottagningen att samverka med kommunens övriga verksamheter efter att kommunen blivit huvudman. På längre sikt kan det leda till att ungdomar som identifieras på ungdomsmottagningen och har behov av annat stöd snabbare får hjälp inom kommunen.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1. Överenskommelse samverkan och uppdrag – Stockholms ungdomsmottagningar

Bilaga 2. Rekommendation om att anta överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm om Uppdrag och samverkan avseende ungdomsmottagningarna i länet

Helena Lindenius
Enhetschef
Omsorgsenheten

Elin Sylvan
Kvalitetsutvecklare
KOS omsorgsenheten